

**Διοικ. Πρωτ. Μυτιλήνης: 14/1982**

**Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΚΔ' 1982, σ. 434**

**Περίληψη:** Εργατικόν ατύχημα θεωρείται και το οφειλόμενον αποδεδειγμένως εις υπέρμετρον προσπάθειαν λόγω ασυνήθων όρων εργασίας ή εις εργασίαν υπό εξαιρετικώς δυσμενείς συνθήκας. Αποκλείεται ο χαρακτηρισμός ως ατυχήματος εις νόσημα εκδηλωθέν αιφνιδίως αλλ' υπό συνήθεις και κανονικάς συνθήκας. Αι υγειον. επιτροπαί αποφαινόνται δεσμευτικώς περί της σχέσεως του συμβάντος με τας εξαιρετικάς συνθήκας. Θεώρησις οξέος εμφράγματος μυοκαρδίου επισυμβάντος εν ώρα εργασίας υπό συνήθεις συνθήκας ως κοινής νόσου.

### **Απόφαση Δικαστηρίου**

**Πρόεδρος:** κ. Γ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΙΑΣ

**Εισηγητής:** κ. Γ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΙΑΣ

**Δικηγόρος:** κ.κ. Αγγ. Κοντέρη, Παν. Ζήσης

Επειδή, ο αν. ν. 1846/1951 "περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων" (Α179) ορίζει εν άρθρω 8 παρ. 4 αυτού ότι ο όρος "ατύχημα" σημαίνει "το εν τη εργασία ή εξ αφορμής ταύτης βίαιον συμβάν και την επαγγελματικήν νόσον" εις δε το αρθρο 34 παρ.1 αυτού, ότι "δια την χορήγησιν των παροχών της ασφαλίσεως δεν απαιτείται η συμπλήρωσις των καθοριζομένων εν άρθροις 28, 31, 32 και 35 ημερών εργασίας, εάν το γεγονός το θεμελιούν το εις παροχάς δικαίωμα οφείλεται εις βίαιον συμβάν, επελθόν κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής ή εις επαγγελματικήν ασθένειαν". Κατά την έννοιαν των ανωτέρω διατάξεων, ερμηνευομένων εν όψει και των καθοριζουσών την ασφαλιστικήν αναπηρίαν διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 28 του ιδίου, ως άνω, νόμου, εργατικόν ατύχημα, εξ ου προήλθεν η προεργασία ανικανότης του ασφαλισμένου, η δικαιολογούσα την επί (ασφαλιστικήν) παροχήν αξίωσιν αυτού, υφίσταται τόσον εις την περίπτωσιν, καθ' ην η εν λόγω συνέπεια επέρχεται κατόπιν βιαίου εξωτερικού γεγονότος, επισυμβάντος κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής ταύτης τόσον και εις περιπτώσεις καθ' ας η αναπηρία οφείλεται αποδεδειγμένως εις την

υπέρμετρον προσπάθειαν, ην κατέβαλεν εν δεδομένω χρόνω ο εργαζόμενος ίνα ανταποκριθή εις ασυνήθεις κατά τον χρόνον τούτον όρους εργασίας ή εις το γεγονός ότι υπεχρεώθη ούτος, επί ωρισμένον χρόνον εργασθή υπό εξαιρετικώς δυσμενείς (καιρικός ή άλλας) συνθήκας, αποκλειομένου ούτω του χαρακτηρισμού ως ατυχήματος νοσήματος, παρακωλύοντος την εργασία, εκδηλωθέντος μεν αιφνιδίως εν τη εκτελέσει της εργασίας του ησφαλισμένου υπό συνήθεις και κανονικάς κατά περίπτωσιν συνθήκας και ουχί συνεπεία βιαίου τινός εξωτερικού γεγονότος (ΣΤΕ 225.1814/73, 243, 1990/74, 1303/76, 2606/78 κ.α.) Εξ άλλου , κατά τας διατάξεις του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητος του ΙΚΑ (ΑΥΕ 57440/13.1.1938 - ΦΕΚ 33 τ. Β') και ειδικώτερον τας των άρθρων 6, 14, 16, 24 και επ. και 29 αυτού, αι μεν διοικητικάί υπηρεσίαί του Ιδρύματος είναι αρμόδιαι προς διαπίστωσιν εν εκάστη συγκεκριμένη περιπτώσει των εξωτερικών περιστάσεων, αι οποία συνιστούν το εργατικόν ατύχημα, ήτοι, μετ' έρευναν και εκτίμησιν των συνθηκών εργασίας, εάν συνέβη εις τον ησφαλισμένο βίαιον συμβάν, υπό την εκτεθείσαν έννοιαν κλπ, αι δε υγειονομικάί υπηρεσίαί (Πρωτοβάθμιος ή Δευτεροβάθμιος Υγειονομική Επιτροπή) επιλαμβανομένοι από ιατρικής απόψεως, αποφαίνονται περί της φύσεως των αιτίων, της εκτάσεως και της διάρκειας της σωματικής ή πνευματικής παθήσεως του ησφαλισμένου, συνεπώς και εάν το επισυμβάν εν τη εργασία βίαιον συμβάν ή άλλαι εξαιρετικάί συνθήκαι, υφ' ας παρείχετο αύτη ήσαν πρόσφοροι όπως προκαλέσουν την τοιαύτην πάθησιν, αι ιατρικάί δε γνωματεύσεις αύται είναι, ως προς τα ανήκοντα εις την αρμοδιότητα αυτών τεχνικής φύσεως θέματα, δεσμευτικάί δια τα αρμόδια προς απονομήν της σχετικής παροχής ασφαλιστικά όργανα (πρβλ. ΣΤΕ 3295/1973, 2099, 2716/74, 464/75, 2608/78 κ.α.)

Επειδή εν προκειμένω εκ των στοιχείων του φακέλλου, ως και εκ των παραδεκτώς εκατέρωθεν υπό των διαδίκων επαγομένων, απεδείχθησαν τα εξής: Ο καθ'ου η υπό κρίσιν προσφυγή Α.Χ., γεννηθείς εν έτει 1926 και κατοικών εις το χωρίον "Ασώματος" της νήσου Λέσβου υπήχθη εις την ασφάλισιν του ΙΚΑ το έτος 1977, πραγματοποιήσας έκτοτε, μέχρι και της 7.10.1980, 420 ημέρας εργασίας εκ των οποίως 310 εις βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα. Ο αυτός, ως άνω, καθ'ου την 21.11.1980 υπέβαλεν εις το εν Μυτιλήνη Υπ/μα του ΙΚΑ την από 18.10.1980 (υπ'αριθ. 451/80) Δήλωσιν Ατυχήματος, εν η αναφέρεται ότι ούτος, από την 7.10.1980, ημέραν Τρίτην και

ώραν 9<sup>η</sup> πρωινήν, ευρισκόμενος εις την θέσιν "Πολύκνο" της περιφέρειας (της Κοινότητος) Ασωμάτου (Λέσβου), ένθα παρείχε τας υπηρεσίας του, ως αρχιεργάτης δακοκτονίας", δια λογαριασμόν της Ενώσεως Γεωργικών Συνεταιρισμών Λέσβου, ησθάνθη πόνον εις το στήθος και εις τον στόμαχον, διακόψας την εργασίαν του, χωρίς να αναφέρεται ειδικόν τι αίτιον της τοιαύτης νοσήσεως. Εκ διενεργηθέντος ακολούθως υπό οργάνων του ΙΚΑ συμφώνως προς τας διατάξεις των άρθρων 24 και 25 του διαληφθέντος Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητος, ελέγχου, περί ου η συνταγείσα από 13.3.1981 "έκθεσις επιτοπίου ερεύνης" ως και εκ των ληφθεισών αρμοδίως καταθέσεων και δηλώσεων των αυτοπτών μαρτύρων Π.Η., γεωπόνου Ν.Σ. και Θ.Κ ως και δύο σχετικών (από 20.11.1980 και 17.4.1981) βεβαιώσεων της ρηθείσης εργοδότηδός του (Ενώσεως Γεωργικών Συνεταιρισμών Λέσβου) προκύπτει ότι ο ειρημένος καθ'ου την 5.6.1980 προσελήφθη παρά της εν λόγω εργοδότηδός του ως αρχιεργάτης - παγιδοθέτης δακοκτονίας, ότι έκτοτε ούτος προσέφερεν αυτή τας υπηρεσίας του ως τοιούτος εις το 87<sup>ο</sup> Συνεργείον του Ασωμάτου απασχολούμενος, ειδικώτερον, με την αλλαγίν δακοπαγίδων αιωρουμένων, ως γνωστόν, επί ελαιοδένδρων, επισκεπτόμενος δε καθ' εκάστην περί τας 25 δακοπαγίδας και τοποθετών εντός μιας εκάστης τούτων 300 γραμ. ύδατος και ότι πράγματι ούτος την 7.10.1980 και περί ώραν 9<sup>η</sup> πρωινήν, ευρισκόμενος δι' εκτέλεσιν της ανατεθείσης αυτώ ως άνω, υπηρεσίας εις θέσιν "Πολύκνο" της περιφέρειας της Κοινότητος Ασωμάτου, εις απόστασιν εκ της τελευταίας ταύτης 15' (ήτοι, κατά τα κοινώς γνωστά, 1.500 περίπου μέτρων), παρουσίας και της μνησθείσης γεωπόνου Π.Η. (υπάλληλου και ταύτης της Ενώσεως Γεωργικών Συνεταιρισμών Λέσβου), όλως δ' αιφνιδίως και άνευ οιασδήποτε εξωτερικής επενεργείας, ησθάνθη έντονον πόνον εις το στήθος και τον στόμαχον και κατέπεσεν επί του εδάφους, απολέσας τας αισθήσεις του. Εις την κατάστασιν ταύτην ευρισκόμενος μετεφέρθη τη βοηθεία παρατυχόντων προσώπων εις την εν Ασωμάτω οικίαν του, ακολούθως δε την 14.10.1980 εισήχθη προς νοσηλείαν εις το εν Μυτιλήνη Βοσπάνειον Ιερόν Γενικόν Νοσοκομείον (Β.Ι.Γ.Ν.), ένθα διεγνώσθη "οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου". Η Πρωτοβάθμιος Υγειονομική Επιτροπή (ΑΥΕ του Υπ/τος ΙΚΑ Μυτιλήνης εις ην παρεπέμφθη εν συνεχεία την 17.3.1981 ο καθ'ου, αποφαίνεται ότι η υπό τας εκτεθείσας συνθήκας εκδηλωθείσα πάθησις αυτού συνιστά "οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου" μη οφειλομένον εις την εκτελουμένην υπ'αυτού εργασίαν και

ότι "πρόκειται περί κοινής νόσου" (βλ. υπ'αριθμ. 102/17.3.1981 Γνωμάτευσιν). Ομοίως απεδείχθη ότι ο αυτός, ως άνω, καθ'ου προσληφθείς ως είρηται, παρά της Ενώσεως Γεωργικών Συνεταιρισμών Λέσβου την 5.6.1980 και απασχοληθείς έκτοτε παρ' αυτή ως αρχιεργάτης - παγιδοθέτης δακοκτονίας εις την περιφέρειαν της Κοινότητας Ασωμάτου ένθα η κατοικία του, εππραγματοποίησε 12, 13, 13 και 14 ημέρας εργασίας αντιστοίχως κατά τους μήνας Ιούνιον, Ιούλιον, Αύγουστον και Σεπτέμβριον (βλ. σχετικώς το υπ'αριθ. μητρώου 411 9495 Δελτίον Ασφαλ. ταυτότητος και εισφορών αυτού) και ότι ούτος κατά τα έτη 1977 και 1978 απησχολήθη παρά τη ίδια ως άνω Ενώσει Γεωργικών Συνεταιρισμών Λέσβου ως φορτοεκφορτής βαρελίων, χωρίς να παρουσιάζει προβλήματα υγείας (βλ. κατάθεσιν του διαχειριστού της εργοδότηδος του Ν.Π., ενώπιον της εκδούσης την προσβαλλομένην απόφασιν Τ.Δ.Ε.). Περαιτέρω, εξ ουδενός στοιχείου εν τω φακέλλω αποδεικνύεται ότι ο ρηθείς καθ'ου, κατά το προαναφερθέν από 5.6 έως 7.10.1980 χρονικόν διάστημα της απασχολήσεώς του παρά τη Ενώσει Γεωργικών Συνεταιρισμών Λέσβου ειργάσθη υπό ασυνήθεις δι' εργάτας της ειδικότητός του όρους, ότι κατέβαλεν υπέρμετρον προσπάθειαν ίνα ανταποκριθή εις τας έναντι του εργοδότη υποχρεώσεις του ή ότι ούτος υπεχρεώθη να εργασθή υπό εξαιρετικώς δυσμενείς (καιρικής ή άλλας) συνθήκας. Και είναι μεν αληθές, ότι ο εξετασθείς, προτάσει του καθ'ου, ως μάρτυς ενώπιον της εκδούσης την προσβαλλομένην απόφασιν Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του ΙΚΑ Π.Τ. καταθέτει ότι κατά την προσημειωθείσαν ημέραν εμφανίσεως της ασθενείας αυτού "ο καιρός ήταν πολύ ζεστός", πλην εντεύθεν ουδόλως αποδεικνύεται ότι ούτος (καθ'ου) κατά τον εν λόγω χρόνον υπεχρεώθη να εργασθή υπό δυσμενείς καιρικής συνθήκας, και δη τοιαύτας δυσμενεστέρας των συνθηκών εργασίας εργατών δακοκτονίας, αφού η εργασία των τελευταίων τούτων (εργαζομένων εις συνεργεία δακοκτονίας) παρέχεται, κατά κύριον λόγον, την θερινήν περιόδον, καθ'ην η θερμοκρασία εν τη νήσω Λέσβω κυμαίνεται εις υψηλά επίπεδα, οπωσδήποτε δε, κατά τα εν Λέσβω κοινώς γνωστά, υψηλότερα εκείνων του μηνός Οκτωβρίου και δη εν ώρα 9<sup>η</sup> π.μ., καθ'ην ησθένησεν ο καθ'ου. Εξ άλλου, και επί τη εκδοχή ότι ο αυτός καθ'ου κατά το προαναφερθέν χρονικόν διάστημα ειργάσθη επί δύο ημέρας και δη κατά τας 24.7.1980 και 4.10.1980 ως "ψεκαστής", υποχρεούμενος να μεταφέρει επί των ώμων του ψεκαστήρα βάρους 17 χιλιογράμμων, ως ισχυρίζεται, και αύθις

ουδόλως αποδεικνύεται η υπό ιδιαζόντως δυσμενείς συνθήκας απασχόλησης αυτού, εν όψει, ίδια, της ηλικίας του, της μέχρι τότε καλής, ως και ούτος διατείνεται, καταστάσεως της υγείας του και της προγενεστεράς απασχολήσεώς του ως φορτοεκφορτωτού βαρελίων και εις βαρέα, κατά κανόνα, επαγγέλματα.

Επειδή, υπό τα αποδειχθέντα, ως ανωτέρω, πραγματικά περιστατικά το Δικαστήριο κρίνει ότι το κατά την 7.10.1980 και εις τον προαναφερθέντα τόπον επισυμβάν εις τον καθ'ου η υπό κρίσιν προσφυγή ησφαλισμένου του ΙΚΑ και υπό των αρμοδίων υγειονομικών οργάνων διαπιστωθέν, ως είρηται, "οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου" δεν είναι αποτέλεσμα εξωτερικού βιαίου συμβάντος επελθόντος εν τη εργασία αυτού ή εξ αφορμής ταύτης, ουδέ των εκτεθεισών συνθηκών εργασίας αυτού καθόλου, αλλά πρόκειται περί κοινής νόσου, εκδηλωθείσης αιφνιδίως εν τη υπό ομαλός και κανονικός συνθήκας παρεχομένη εργασία αυτού και επομένως το περιστατικόν τούτο δεν συνιστά εργατικόν ατύχημα, εν τη εκτεθείση, ως άνω, εννοία των διατάξεων του άρθρου 34, παρ.1 του αν. ν. 1846/1951. Όθεν, αντιθέτως κρίνασα η εκδούσα την προσβαλλομένην απόφασιν Τοπική Διοικητική Επιτροπή του εν Μυτιλήνη Υπ/τος του προσφεύγοντος Ιδρύματος, ήτοι δεχθείσα ότι η προαναφερθείσα ασθένεια του καθ'ου είναι απότοκος καταβληθεισών υπ' αυτού υπέρμετρων προσπαθειών εν τη παροχή της εργασίας του υπό δυσμενείς συνθήκας και ότι, ακολούθως τούτο συνιστά εργατικόν ατύχημα, επί τούτοις δ' ακυρώσασα την αντιθέτως αποφανθείσαν επί των αυτών θεμάτων υπ' αριθ. πρωτ. 3030/3.4.1981 απόφασιν του Δ/ντού του αυτού Υπ/τος το μεν εσφαλμένως τας υφισταμένας αποδείξεις εξετίμησε, το δε πλημμελώς τας προπαρατεθείσας διατάξεις του κανονισμού της Ασφαλιστικής Αρμοδιότητος του ΙΚΑ ηρμήνευσε και εφήρμοσε, δια τους λόγους δε αυτούς βασίμως προβαλλομένους δια της υπό κρίσιν προσφυγής, πρέπει να ακυρωθή η προσημειωθείσα απόφασις αυτής.

Επειδή, η έννοια του εργατικού ατυχήματος ως και η διαδικασία διαπιστώσεως αυτού, προκειμένου περί ησφαλισμένων εις το ΙΚΑ, καθορίζονται ειδικώς υπό των προπαρατεθεισών διατάξεων του αν. ν. 1846/1951 (αρθρ. 8 παρ. 4 του 34, παρ. 1) και του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητος (αρθρ. 6, 14, 16, 24, 29 κλπ), αποκλειομένης ούτω της επί των αντικειμένων τούτων εφαρμογής των περί αποζημιώσεως καθόλου εξ

εργατικού ατυχήματος διατάξεων του αν. ν. 551/1915 (ως εκωδικοποιήθη δια του από 24.7.1920 Β. Δ/τος) εφ' ω και δέον όπως απορριφθούν οι επί αντιθέτου εκδοχής ερειδόμενοι σχετικοί ισχυρισμοί του καθ'ου ως νόμω αβάσιμοι.